Statsforvalteren i Nordland

Vår dato: 03.02.2026
Vår ref: 2024/4086
Deres dato:
Deres ref:

SORTLAND KOMMUNE / SUORTTÁ SOUHKAN
Vesterålsgata 57
8400 SORTLAND

Saksbehandler, innvalgstelefon
Gunn Olsboe Johannessen, 75 53 16 29
Hanne M.K. Hanssen, 75 53 15 54

Uttalelse - høring - Reguleringsplan - Sortland 15/2216, 15/2193, 15/2284 m.fl - Havnegata 3 - planID 2024374

Vi viser til kommunens oversendelse av 10.12.2025.

Statsforvalteren har i henhold til Kommunal- og moderniseringsdepartementets brev av 22.12.2017 fått delegert myndighet til å samordne og avskjære innsigelser fra regionale statsetater til kommunale arealplaner etter plan- og bygningsloven.

Til denne plan har vi ikke mottatt noen innsigelser. Vi gjør oppmerksom på at øvrige statsetater sender sine høringsuttalelser direkte til kommunen.

Merknader fra Statsforvalteren i Nordland

Det var fra administrasjonens side foreslått et krav om bearbeiding av planforslaget når det gjaldt logistikktorg og fasade mot Havnegata, men dette ble tatt ut ved politisk behandling. Vi er ut fra dette noe usikre på planens virkninger når det gjelder trafikksikkerhet, jf. saksfremleggets redegjørelser når det gjelder faktiske fotgjengerforbindelser i området, utfordringer i forbindelse med trafikksikkerhet og prioritering av myke trafikanter. Herunder at illustrasjonsheftet i planforslaget gir en misvisende framstilling av fotgjengerforbindelsen.

Det er i pkt. 2 i vedtaket om høring og offentlig ettersyn tatt inn at prosjektet har løsninger som gir god trafikksikkerhet, uten at det er gitt noen nærmere begrunnelse for dette. Begrunnelsen for øvrig er knyttet mer opp til Byplanens bestemmelser om publikumsrettede arealer i første etasje.

Vi forutsetter at det før vedtakelse av planen gis en beskrivelse av planens virkninger når det gjelder trafikksikkerhet, og at Sortland kommune ivaretar trafikksikkerheten på en tilfredsstillende måte. Statlige planretningslinjer for arealbruk og mobilitet sier under pkt. 3.12 at planlegging skal ivareta trafikksikkerhet for alle trafikantgrupper, spesielt gående og syklende, og særskilt sikre trygg skolevei.

Statsforvalteren bemerker for øvrig at det i planbeskrivelsen er vist til gamle statlige planretningslinjer, og minner om at det nå foreligger nye statlige planretningslinjer for klima og energi, i tillegg til planretningslinjene for arealbruk og mobilitet. Det er i planbeskrivelsen også vist til gamle nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, og vi presiserer at det er nasjonale forventninger for 2023-2027 som må legges til grunn.

Krav om konsekvensutredning

Det var ved varsel om oppstart uklarheter knyttet til om det er krav om konsekvensutredning. Spørsmålet om KU er nå avklart med kommunen som ansvarlig myndighet. Ny vurdering viser at planforslaget ikke gir vesentlige virkninger som utløser krav til KU iht. forskriftskravene.

Klima og miljø

Forurensning

Planområdet berører lokaliteten «Havna Grovavfallsplass» i databasen Grunnforurensning, et avsluttet kommunalt deponi. Dette ligger i tilknytning til lokaliteten «Sortland havn», som også er registrert som avsluttet kommunalt deponi. Det er foretatt miljøteknisk grunnundersøkelse for å kartlegge forurensningssituasjonen i planområdet, der avfallsdeponiet er vurdert.

Norconsult vurderer at selve avfallsdeponiet ikke strekker seg inn i planområdet, og at det påviste avfallet ikke medfører risiko knyttet til gasspotensial. Påvist forurensning i masser med avfall kan håndteres videre som forurenset grunn, og trenger ikke å behandles som deponi.

Gasspotensial er vurdert i pkt. 2.4 i rapporten, og det er vist til at Asplan Viak i 2021 utførte en nasjonal kartlegging av nedlagte deponi på vegne av Miljødirektoratet. Rapporten tar for seg Sortland havn avfallsplass (ID 5732), tilgrensende til Havna avfallsplass, og rapporterer om antatt ikke / svært lite gasspotensial i deponiet.

I planbeskrivelsen pkt. 4.8.2 er det er vist til «Nasjonal kartlegging av nedlagte deponier», M-2129/2021, utarbeidet av Asplan Viak på vegne av Miljødirektoratet, og tiltaksplan for avslutning, kontroll og etterdrift av nedlagte kommunale avfallsplasser fra 1999. Selv om det finnes dokumentasjon på deponiets historikk, vurderes underlaget som mangelfullt i henhold til dagens lovverk. Videre i planbeskrivelsen er det vist til den miljøtekniske undersøkelsen fra Norconsult og konklusjonen der.

Statsforvalteren er enig i at underlaget er noe mangelfullt når det gjelder vurdering av gasspotensial. Prosjektrapporten i forbindelse med tiltaksplan for avslutning, kontroll og etterdrift av nedlagte kommunale avfallsplasser i Sortland kommune (Norconsult mai 1999) sier når det gjelder Sortland havn/Havna avfallsplass at «det anbefales å gjøre en kontroll av gasskonsentrasjoner i fyllingen og dens nærområder, da den ligger i et område med høy aktivitet og trafikkområdet skal utbygges videre. Dette for å sikre at omgivelsene ikke blir utsatt for uønskede gasskonsentrasjoner og for eventuelt å kunne ta nødvendige forholdsregler ved den videre utbygging.» (pkt. 6.2).

Rapporten i forbindelse med at Asplan Viak utførte nasjonal kartlegging av nedlagte deponi på vegne av Miljødirektoratet tar for seg Sortland havn avfallsplass (ID 5732), og «Havna Grovavfallsplass», ID 5734, er ikke nevnt i rapporten. Konklusjonen om antatt ikke / svært lite gasspotensial kan etter vår oppfatning ikke uten videre legges til grunn.

Vi har problemer med å se at den miljøtekniske grunnundersøkelsen som er foretatt i forbindelse med planarbeidet gir grunnlag for å slå fast at det ikke er risiko for gasspotensial. Selv om selve

avfallsdeponiet ikke strekker seg inn i planområdet og at planlagt gravedybde sannsynligvis ikke vil komme i kontakt med avfallsmasser, må også randsonene til nedlagte deponier vurderes.

Miljødirektoratets veileder M-1780/2020 om bygging på nedlagte deponier gir veiledning om regelverk og hva som bør vektlegges ved på bygging på, og i randsonen til, nedlagte deponier. Veilederen omtaler under pkt. 5.3.1 utredningsbehov i reguleringsplaner, og omtaler hva som er relevant å inkludere i planmaterialet.

Kommunen må gjøre en vurdering av om det er tilstrekkelig undersøkt at det planlagte prosjektet ikke vil medføre risiko for helse og miljø. Vi anbefaler at det gjøres en tilleggsutredning knyttet til dette.

Vår vurdering er at foreslått bestemmelse knyttet til hensynssone for forurenset grunn ikke sikrer videre utredning når det gjelder deponigass. En vanlig tiltaksplan etter forurensningsforskriften § 2-6 ikke omfatter deponigass, se pkt. 5.4.3 i Miljødirektoratets veileder:

> «Flere kommuner har forsøkt å ta hånd om gass og eventuell forurenset jord ved å stille krav om tiltaksplan ved bygging på deponier etter forurensningsforskriftens regler. Forurensningsforskriftens krav om tiltaksplan gjelder imidlertid kun områder med risiko for forurenset grunn, og omfatter ikke deponigass, forurenset grunnvann eller poreluft. Ved krav om undersøkelser ved deponier, er det derfor viktig at kommunen ikke bare henviser til de krav som normalt stilles i forurensningsforskriften, men at det også stilles krav om en undersøkelse og tiltaksplan i forhold til deponigass hvis det er risiko for det.»

Vi viser også til Folkehelseinstituttets sider om Bygging på gamle avfallsdeponier.

Med hilsen

Tilde Nygård (e.f.)
seksjonsleder

Gunn Olsboe Johannessen
seniorrådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:
NORDLAND FYLKESKOMMUNE Postboks 1485 Fylkeshuset 8048 BODØ